

TẬP ĐỌC

MẸ ỚM

I – MỤC ĐÍCH, YÊU CẦU

1. Đọc lưu loát, trôi chảy toàn bài :
 - Đọc đúng các từ và câu.
 - Biết đọc diễn cảm bài thơ – đọc đúng nhịp điệu bài thơ, giọng nhẹ nhàng, tình cảm.
2. Hiểu ý nghĩa của bài : Tình cảm yêu thương sâu sắc, sự hiếu thảo, lòng biết ơn của bạn nhỏ với người mẹ bị ốm.
3. HTL bài thơ.

II – ĐỒ DÙNG DẠY – HỌC

- Tranh minh hoạ nội dung bài đọc trong SGK. Vật thực : một cối trầu (nếu có).
- Bảng giấy (hoặc bảng phụ) viết sẵn câu, khổ thơ cần hướng dẫn HS đọc.

III – CÁC HOẠT ĐỘNG DẠY – HỌC

A – KIỂM TRA BÀI CŨ : GV kiểm tra 2 HS tiếp nối nhau đọc bài *Đế Mèn bênh vực kẻ yếu*, trả lời câu hỏi về nội dung bài đọc.

B – DẠY BÀI MỚI

1. Giới thiệu bài : Hôm nay các em sẽ học bài thơ *Mẹ ốm* của nhà thơ Trần Đăng Khoa. Đây là một bài thơ thể hiện tình cảm của làng xóm đối với một người bị ốm, nhưng đậm đà, sâu nặng hơn vẫn là tình cảm của người con với mẹ.

2. Hướng dẫn luyện đọc và tìm hiểu bài

a) Luyện đọc

- HS tiếp nối nhau đọc 7 khổ thơ ; đọc 2 – 3 lượt.

GV kết hợp sửa lỗi phát âm, cách đọc cho các em. Chú ý nghỉ hơi đúng ở một số chỗ sau để câu thơ thể hiện được đúng nghĩa :

*Lá trầu / khô giữa cối trầu
Truyện Kiều / gấp lại trên đầu bấy nay.*

*Cánh màn / khép lỏng cả ngày
Ruộng vườn / vắng mẹ cuốc càày sớm trưa.*

*Sáng nay trời đổ mưa rào
Nắng trong trái chín / ngọt ngào bay hương.*

Sau lượt đọc đầu tiên, GV giúp HS hiểu các từ ngữ mới và khó trong bài. Cách làm : HS đọc thầm phần chú thích các từ mới ở cuối bài đọc (*cơi trấu, y sĩ*), giải nghĩa các từ đó. Có thể giải nghĩa thêm một số từ ngữ HS chưa hiểu. VD : *Truyện Kiều* (truyện thơ nổi tiếng của đại thi hào Nguyễn Du, kể về thân phận của một người con gái tài sắc vẹn toàn tên là Thuý Kiều).

– HS luyện đọc theo cặp.

– Một, hai em đọc cả bài.

– GV đọc diễn cảm toàn bài với giọng nhẹ nhàng, tình cảm. Chuyển giọng linh hoạt : từ trầm, buồn khi đọc khổ thơ 1, 2 (mẹ ốm) ; đến lo lắng ở khổ 3 (mẹ sốt cao, xóm làng tối tăm) ; vui hơn khi mẹ đã khoẻ, em diễn trò cho mẹ xem (khổ 4, 5) ; thiết tha ở khổ 6, 7 (lòng biết ơn của bạn nhỏ đối với mẹ).

b) *Tìm hiểu bài* : GV hướng dẫn HS đọc (chủ yếu là đọc thầm, đọc lướt), suy nghĩ, trả lời các câu hỏi tìm hiểu nội dung bài đọc.

– HS đọc thành tiếng, đọc thầm hai khổ thơ đầu, trả lời câu hỏi : *Em hiểu những câu thơ sau muốn nói điều gì ?*

Lá trấu khô giữa cơi trấu

...

Ruộng vườn vắng mẹ cuốc cày sớm trưa

(Những câu thơ trên cho biết mẹ bạn nhỏ ốm : lá trấu nằm khô giữa cơi trấu vì mẹ không ăn được, *Truyện Kiều* gấp lại vì mẹ không đọc được, ruộng vườn sớm trưa vắng bóng mẹ vì mẹ ốm không làm lụng được.)

– HS đọc khổ thơ 3, trả lời câu hỏi : *Sự quan tâm chăm sóc của xóm làng đối với mẹ của bạn nhỏ được thể hiện qua những câu thơ nào ? (Cô bác xóm làng đến thăm – Người cho trúng, người cho cam – Anh y sĩ đã mang thuốc vào.)*

– HS đọc thầm toàn bài thơ, trả lời câu hỏi : *Những chi tiết nào trong bài thơ bộc lộ tình yêu thương sâu sắc của bạn nhỏ đối với mẹ ?*

(+ Bạn nhỏ xót thương mẹ :

Nắng mưa từ những ngày xưa / Lặn trong đời mẹ đến giờ chửa tan.

Cả đời đi gió đi sương / Bây giờ mẹ lại lần giường tập đi.

Vì con, mẹ khổ đủ điều / Quanh đôi mắt mẹ đã nhiều nếp nhăn.

+ Bạn nhỏ mong mẹ chóng khoẻ : *Con mong mẹ khoẻ dần dần...*

+ Bạn nhỏ không quản ngại, làm mọi việc để mẹ vui : *Mẹ vui, con có quản gì / Ngâm thơ, kể chuyện, rồi thì múa ca ...*

+ Bạn nhỏ thấy mẹ là người có ý nghĩa to lớn đối với mình : *Mẹ là đất nước, tháng ngày của con.*)

c) *Hướng dẫn đọc diễn cảm và HTL bài thơ*

– GV mời 3 HS tiếp nối nhau đọc bài thơ (mỗi em đọc 2 khổ thơ, em thứ ba đọc 3 khổ cuối). GV hướng dẫn HS tìm đúng giọng đọc và thể hiện đúng nội dung các khổ thơ hợp với diễn biến tâm trạng của đứa con khi mẹ ốm (theo gợi ý ở mục 2.a : phân đọc diễn cảm).

– GV hướng dẫn HS cả lớp luyện đọc diễn cảm 1, 2 khổ thơ tiêu biểu. Cách làm :

+ GV đọc diễn cảm khổ thơ để làm mẫu cho HS.

+ HS luyện đọc diễn cảm khổ thơ theo cặp.

+ Một vài HS thi đọc diễn cảm trước lớp. GV theo dõi, uốn nắn.

Trong bài thơ *Mẹ ốm*, nên chọn khổ 4, 5 (GV có thể dán giấy khổ to đã viết các khổ thơ) :

*Sáng nay trời đổ mưa rào
Nắng trong trái chín / **ngọt ngào** bay hương
Cả đời đi gió / đi sương
Bây giờ mẹ lại **lần giường** tập đi.
Mẹ vui, con có **quần** gì
Ngâm thơ, kể chuyện, rồi thì **múa ca**
Rồi con **diễn kịch** giữa nhà
Một mình con **sắm cả ba** vai chèo.*

– HS nhắm HTL bài thơ. GV tổ chức cho HS thi đọc thuộc lòng từng khổ, cả bài thơ.

3. Củng cố, dặn dò

– GV hỏi HS về ý nghĩa của bài thơ. (Tình cảm yêu thương sâu sắc, sự hiểu thảo, lòng biết ơn của bạn nhỏ với người mẹ bị ốm.)

– GV nhận xét tiết học. Yêu cầu HS về nhà tiếp tục HTL bài thơ, chuẩn bị học phần tiếp theo của truyện *Đế Mèn bênh vực kẻ yếu*.